

Müzik Öğretmeni Adaylarının Solo Sahne Performansına İlişkin Özgüven Algılarının Bazı Değişkenler Bakımından İncelenmesi

The Investigation Self-Reliance Perceptions Related to Soloist Stage Performance of Music Teacher Candidates According to Variables

Hatice EKİNCİ¹

Özet

Müzik Öğretmenliği Lisans Piyano Programında yer alan deşifre çalışmaları, parmak alıştırmaları, küçük ölçekli parçaların müzikal analiz açısından incelenmesi ve müziksel ifade ile ilgili uygulamaların yanında; barok, klasik, romantik ve çağdaş dönemlerden düzeye uygun eserleri seslendirme gibi solo sahne performansı sergilenmesine ilişkin kazanımlar da yer almaktadır. Bu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algıları ve bunları etkileyen değişkenler belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada solo sahne performansının bazı değişkenler bakımından incelenmesi için betimsel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada uzman görüşü doğrultusunda araştırmacı tarafından oluşturulan "Solo Sahne Performansı Anketi" kullanılmıştır. Anket, Marmara Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve On sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Lisans Programlarında öğrenim gören 262 müzik öğretmeni adayına uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına yönelik özgüven algıları ile akademik başarıları arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır. Araştırmada, solo sahne performansı sergilemede erkeklerin bayan öğrencilerden daha yüksek oranda özgüven algısına sahip oldukları, öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre özgüven algıları arasında anlamlı farklılık bulunmadığı, performans alanındaki yeterli teknik düzey ile özgüven algısı arasında anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Müzik öğretmeni adayı, Müzik eğitimi, Sahne, Performans, Özgüven.

Abstract

Besides transcript text studies, finger works, study of small scaled pieces in terms of musical analysis and applications related to musical expressions; qualifications in giving soloist stage performance such as vocalizing small-scaled pieces that are proper in terms of level and from baroque, classic, romantic and contemporary eras

¹ Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, hekinci@mehmetakif.edu.tr

takes place in Music Teacher Graduate Piano Program. In this study, self-reliance perceptions of music teacher candidates relating to soloist performance and the variables affecting those were tried to be determined. In the study, to analyse the soloist stage performance in terms of some variables, descriptive research method was used. In the study, to collect data, professionals' opinions were asked and "Soloist Stage Performance Questionnaire" was used. The Questionnaire was applied to 262 music teacher candidates that were studying in the Faculties of Education and in the department of Fine Arts at Marmara University, Pamukkale University, Gazi University, Mehmet Akif Ersoy University, Gaziosmanpaşa University and On Sekiz Mart University. According to the obtained results, there is a meaningful relation between self-reliance perceptions and academic successes of music teacher candidates relating to soloist stage performance. It was stated that male students had higher perception of self-reliance than female students, there was not a meaningful difference between self-reliance perceptions according to high school type they graduated from but there was a meaningful relation between self-reliance perception and adequate technical level in the field of soloist stage performance.

Keywords: Music teacher candidate, Music education, Stage, Performance, Self-reliance.

Giriş

Özgüven duygusu bireyin olumlu yaşantılara sahip olması, kendini yetenekleri doğrultusunda besleyebilmesi, güçlü yanlarını başarılı bir kişi olma yolunda destekleyebilmesi için oldukça önemli bir faktördür. Özgüven kavramı birçok yerde, özalgı, özsaygı ve özdeğer kavramlarıyla iç içe kullanılmaktadır. Burada ise çalışmanın amacı gereği özalgı, özsaygı ve özdeğer yargılarını da kapsayan bir özgüven tanımı söz konusudur. Bu tanımda kişinin kendini algılayışı; kişinin tutumları, sosyal ilişkileri ve yeteneklerine olan inancıyla bütünleşmektedir. Buna göre özgüven "organize edilmiş, çok yönlü, hiyerarşik (kademeli), azimli, gelişimsel, değer biçilebilen ve ayırt edilebilen" bir özelliktir (Shavelson, Hubner & Stanton, 1976, s.411).

Özgüven, bireyin çevresi ile olan ilişkileri, iletişimi ve yaşantılarının algılanış biçimlerine göre oluşan ve değişim gösteren bir süreçtir. Çevre tarafından olumlu olarak değerlendirilme ve kabul edilme gereksinimin karşılanması bireyin kendini olumlu algılama biçimini etkiler.

Koç ve Gün (2007)' e göre özgüven, realitemizle hayatta karşılaştığımız sorunlarla baş edebilme yeteneğidir. Doğuştan gelmeyen, yaparak kazanmamız gereken bir yetenektir. Bir kişinin benlik ve öz kavramı değerlilik ve yeterlilik duyguları üzerinde yükselmektedir. Değerlilik duygusu özsaygı, öz değer ve öz sevginin birleşimiyle oluşurken; yeterlilik duygusu, özgüven, öz sorumluluk ve öz farkındalık bileşenleriyle şekillenmektedir (Koç ve Gün, 2007, s.122).

Özgüven duygusu, yaşam boyunca engellerle karşılaşma ve başarılı çözümler buldukça kazanılır. Kişi, zayıf ve güçlü yönlerini tanımaya ve bunlara yönelik yaşam stratejisi geliştirmeye ihtiyaç duyar. Özgüven konusunda ilk yapılacak şey bireyin kendini tanıması ve keşfetmesidir.

Baltaş (2002)'a göre çevremizden aldığımız olumlu, tutarlı ve anlaşılabilir tepkiler bize kendimizle ilgili bilgi verir. Neyi yapabildiğimizi neyi yapamadığımızı bilir, kendimizi tanırız. Buna karşılık çevremizden çelişkili ve istikrarsız tepkiler alırsak, her davranışımız için çevremizden onay bekler hale geliriz. Onaylandığımız ya da başardığımız zaman özgüvenimiz artar, onaylanmadığımız ya da başaramadığımız zaman ise düşer. Özgüven, "başkaları beni nasıl görüyor" sorusuna cevap verir. Kendimizle ilgili algımız içselleşmez, başkalarının değerlendirmelerine bağımlı kalır. Oysa içselleşmiş benlik algısı, özsaygı ve öz değer temelidir. Kendine güven, hayata karşı yapıcı ve olumlu bir bakış açısını ve kendi gücüne inanmayı gerektirir.

Başarı, kişinin kendi yetenekleri oranında kendini geliştirmesidir. Başarı bir gereksinimdir. Ancak bazı insanlar, ruhsal dengelerini koruyabilmek için sürekli başarılı olmak zorunluluğu duyarlar. Bu bireyler için başarısız kalmak değersizlikle eş anlamdadır. Başarıyı sürdüremezlerse sevilmececeklerini sanırlar. Bu durum genellikle bireyin doyumsuzluğundan ve özgüven eksikliğinden kaynaklanır. Bu nedenle her başarı ruh sağlığının bir göstergesi olmayabilir (Yavuzer, 1986). Özgüven gelişiminin aileden sonraki diğer basamağı okuldur. Çocukların model olarak anne babadan sonra en çok öğretmenlerini örnek aldıklarını düşünürsek, öğretmenlerin tutum ve davranışları öğrencinin özgüven gelişimini olumlu ya da olumsuz yönde etkileyecektir.

Bireyin ailesinden sonra olgunlaşmasında ve kendine yönelik olumlu duygular geliştirmesinde önemli bir payı olan kurum okuldur. Okul hayatının başlangıcı ile birlikte bireyin yaşamına giren öğretmen, kısa bir süre içinde yaşamındaki en önemli, en etkili kişilerden biri haline gelir. Bu nedenle öğretmen, öğretim yöntemlerinden kişisel özelliklerine kadar öğrencilerin davranışları ve başarısı üzerinde geniş bir etki yapar. Öğrencinin de öğretmene karşı tutumu ve karşılıklı iletişimleri çok önemlidir. Bir öğretmen, yeteneği orta olan bir öğrencisini destekleyerek başarılı da kılabilir, zeki bir öğrencinin güvenini sarsıp başarısız duruma da düşürebilir (Yörükoğlu, 1986).

Öğrencilerin duyuşsal özellikleri, okul yaşantılarının bir ürünü olarak ortaya çıkmakta ve özellikle altıncı yıldan itibaren güçlenmektedir. Okulda sürekli başarısız olan öğrenciler okula ve başarısız olduğu derse yönelik olumsuz tutum geliştirmeye başlamaktadır, başarılı öğrencilerin tutumu ise olumlu yönde gelişmektedir. Diğer bir deyişle, okuldaki başarısızlıklar yeni başarısızlıklara, başarılar ise yeni başarılarla neden olmaktadır (Erden ve Akman, 2003). Bir işi yapmaya yönelik motivasyonu yüksek olan bireylerin, özgüven duygularının yeterliliği ile yakından ilgilidir. Çünkü düşük özgüven duygusuna sahip olanlar ulaşmaları gereken hedefi gözünde büyütürler ve ona ulaşmak için çaba sarf etmekten kaçınırlar.

Genel eğitim sistemlerini ele alan araştırmalara bakıldığında motivasyon ve özgüven ilişkisinin 1916'dan bu yana incelenen geldiği görülmektedir ancak özel müzik eğitimi üzerinde yetenekle bağlantılı motivasyon ve özgüven ilişkisini inceleyen araştırmalar çok azdır (Kulik & Kulik, 1982). Bir işi yapmaya yönelik motivasyonu yüksek olan bireylerin, özgüven duygularının yeterliliği ile yakından ilgilidir. Çünkü düşük özgüven duygusuna sahip olanlar ulaşmaları gereken hedefi gözünde büyütürler ve ona ulaşmak için çaba sarf etmekten kaçınırlar.

Özgüven yapılan başarı ve olumlu davranışlar ile değişebilen bir özellik taşır. Çünkü her birey bir şeyler yapabileceğine inanmak ister ve başardıkça kendine olan güveni artır. Kendisini okulda başarılı gören, öğretmeni tarafından sevildiğini düşünen, derse kalktığında bildiklerini anlatabilen, güzel fikirlerinin ve müzik, resim gibi yeteneklerinin olduğunu düşünen bireyin olumlu benlik kavramı gelişebilir. Ancak sınav heyecanı, bildiklerini anlatamama ve öğretmeni tarafından eleştirilme korkusu çocuğun kaygı yaşamasına neden olarak benlik kavramını zedeleyebilir (Uzun, 2003).

Akademik gelişme açısından özgüveni yüksek olan çocuk aşağıdaki niteliklere sahiptir (Başoğlu, 2007):

- Öğrenmeye isteklidir.
- Mücadele etmeyi sever.
- Gerekli anda dikkatini yoğunlaştırabilir.
- Başarısızlıklarını ve hatalarını ders almak için fırsat olarak kabul eder.
- Eleştiriye karşı hoşgörülüdür.
- Başkalarıyla değil, kendisiyle yarışır.
- Güçlü ve zayıf yönlerinin farkındadır.
- Akademik çaba göstermekten zevk alır.
- Makul taleplere ve sorumsuz davrandığında uygulanan yaptırımlara karşı olumlu bir tavır vardır.
- Akademik gelişme açısından özgüveni orta veya zayıf düzeyde olan çocuk ise aşağıdaki niteliklere sahiptir:
- Doğal merakını kaybetmiştir.
- Başarısızlıktan ve hata yapmaktan korkar. Bu konuda kehanetlerde bulunur.
- Kaçınma stratejileri kullanır.(Çalışmalara hiç katılmama veya pek az katılma gibi)
- Telafi stratejileri kullanır. (Mükemmeliyetçilik, akademik çalışma üzerinde aşırı yoğunlaşma, uzun saatler çalışma gibi)
- Eleştiriye aşırı duyarlıdır.
- Mücadeleden kaçınır.
- “Öğretmenini memnun etmeye çalışma” veya “isyankarlık”, utangaçlık, duygusal olarak içe kapanma veya kopma gözlenir.
- Rekabete düşkünlük veya umursamaz bir tavır sergiler.
- Kendine etiketlemeler yapıştirir: ”Matematikte iyi değilim.” gibi.
- Yanlışlarının düzeltildiği veya daha sorumlu davranıp çaba göstermesi talep edildiği zaman, düşmanca bir tavırla veya susup içerleyerek tepki verir.
- Spor faaliyetlerine aşırı düşkündür.

Yapılan araştırmalar, derslerini öğrenmekte zorluk çeken çocukların sorunlu ailelerden geldiğini ve özgüven problemleri yaşadığını göstermektedir (Humphreys, 2001).

Özgüven bireyin sadece eğitimini değil aynı zamanda duygusal, sosyal, entelektüel, cinsel ve mesleki gelişimini de etkiler. Bu nedenle çok önemli bir kavramdır. Özgüvenin küçük yaştan itibaren oluşması ve geliştirilmesi için destek olunması bireylerde yaşamları boyunca kendilerini her konuda rahatlıkla ifade edebilmelerine, sosyal ve yaratıcı bir birey olabilmelerine, kendileriyle ilgili olumlu düşünebilmelerine yardımcı olabilir. Bütün eğitim dallarında olduğu gibi müzik eğitiminde de özgüvenin öğrencinin başarısında ve solo sahne performansında önemli bir etken olduğu bilinmektedir.

Performans genel anlamda amaçlı ve planlanmış bir etkinlik sonucunda elde edileni, nicel ya da nitel olarak belirleyen bir kavramdır (Nursoy ve Şimşek, 2001, s. 16). Performans, belli alanların eğitiminde büyük önem taşımaktadır. Sanat eğitimi, beden eğitimi, teknik eğitim, ev ekonomisi eğitimi, performansın büyük önem taşıdığı alanlar arasında sayılabilir. Müzik eğitimi de performansın önemli olduğu sanat eğitimi alanlarından birisidir. Müzik eğitiminde performans, temelde müzik yapmayı vurgular (Uçan, 1987, s. 291).

Öğrencilerin bireysel sahne performansı; bir yandan öğrenci özelliklerinin tanınmasına, diğer yandan da öğretmenin pedagojik yaklaşımlarının etkililiğinin ölçülmesine yönelik çift taraflı, eğitici bir süreçtir. Sahnede buldukları zaman diliminde öğrencilerinden uzaklaşıp, seyircilerin arasında yer alan öğretmen için verilen eğitimin ne ölçüde başarılı olduğu, öğrencilerinin bireysel özellikleri ve gelişimleri konusunda net bir yanıt almanın yoludur. Öğrenci, sahnenin sadece bol alkış ve övgü elde etmenin yolu olarak algılanmaması gerektiğini bilmelidir. Sahne, sorumluluk duygusunu ve kendi çalışmalarına yönelik daha yüksek beklentilerin beslenmesine yardımcı olan bir olgudur (Stoyanov, 1971).

Bireysel sahne performansı öğrencinin seyirci ile sahnede sık iletişim motive edici ve eğitici bir önem taşımaktadır (Andreeva, 1985). Sahne hazırlığı, eserin iyi bir şekilde seslendirilme çalışmalarının yanında, konsantrasyon, otokontrol, titizlik, sanatsal bakış açısı, görev alma sorumluluğu ve genel olarak sanat sevgisi gibi özelliklerin kazandırılmasına yönelik olmalıdır. Bu yönde tüm sahne hazırlığı sırasında çalışılmalıdır. Öğrencide, her başarılı bireysel sahne performansından sonra rahatlık, özgüven ve kendinden emin olma; konsantrasyon sağlama alışkanlığının gelişmesi ile işitsel özdenetimin sağlanması; eserin ilerleyen bölümlerine yoğunlaşarak düşüncenin olumsuzluklar üzerinde takılmaması; sorumluluk duygusu ve sanat sevgisi oluşmalıdır. (Andreeva, 1985, s. 94-101). Her ne kadar müzik öğretmenliği mesleği yapısı gereği konservatuarlarda verilen “solistlik” eğitiminden çok farklı bir zeminde olsa da, ilköğretim okullarımızda ve liselerde kültürel ve toplumsal içeriği bulunan pek çok etkinliği düzenleme ve sahnede sunma görevleri müzik öğretmenleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle mesleki eğitimleri süresince sahne kültürü almaları ve performans çalışmalarını başarılı bir şekilde sergileyebilmeleri bakımından gerekli performans deneyimlerinde bulunmaları önemli olduğu düşünülmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının ilerideki mesleki yaşantılarında sık sık performans çalışmalarında bulunmaları gerekmektedir. Lisans eğitimleri süresince öğrencilerin performans alanına yönelik yeterli

deneyim kazanarak, özgüven duygularının gelişmesi mesleki yaşantılarında daha başarılı olmalarına katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın problem cümlesi

Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algılarını etkileyen değişkenler nelerdir? olarak belirlenmiştir.

Alt Problemler

- 1- Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algıları ile cinsiyetleri arasında ilişki var mıdır?
- 2- Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algıları ile mezun oldukları lise türü arasında ilişki var mıdır?
- 3- Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algıları ile sahne performansı sergileme istekleri arasında ilişki var mıdır?
- 4- Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algıları ile öğretmenlerinin sahne performansına teşvik etmesi arasında ilişki var mıdır?
- 5- Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algıları ile sahne performansına ilişkin yeterli teknik düzeye sahip olmaları arasında ilişki var mıdır?
- 6- Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algıları ile sahne performansına hazırlık konusunda yeterli bilgiye sahip olmaları arasında ilişki var mıdır?
- 7- Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algıları ile seçilen repertuarın, sevdikleri (beğendikleri) eserlerden oluşması arasında ilişki var mıdır?

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırma, müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algılarını belirlemeyi ve bunları etkileyen değişkenleri ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırma sonuçlarının, öğretim elemanlarına öğretimi planlama ve uygulama sürecinde veri sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algılarını etkileyen değişkenlerin belirlenmesi ve bunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi, meslek yaşamlarında etkili ve özgüvenli bir performans sergilemeleri bakımından önem taşımaktadır.

Yöntem

Bu çalışmada solo sahne performansının bazı değişkenler bakımından incelenmesi için betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının bireysel sahne performansının değerlendirilmesi çalışmasının evrenini Türkiye'deki 23 Üniversitenin Eğitim Fakülteleri'nin Güzel

Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, Marmara Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve On sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Lisans Programları 1. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 262 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplamak amacı ile uzmanların da görüşü alınarak, araştırmacı tarafından hazırlanan "Solo Sahne Performansı Anketi" kullanılmıştır. Anketin birinci bölümünde kişisel bilgilere (üniversite, lise, sınıf, cinsiyet, çalgı), ikinci bölümde ise, müziksel solo sahne performansı özgüvenine yönelik "evet" ve "hayır" seçeneği 12 soru yer almaktadır. Veriler SPSS (version 20.0) (SPSS Inc., Chicago, USA) kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularının çözümlenmesinde frekans, yüzde ve kay kare istatistikler kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılanların nitelikleri belirlenirken yüzde ve frekans değerleri kullanılmıştır. Alt problemlerin çözümlenmesine yönelik ise ki kare istatistiği kullanılmıştır.

Tablo 1. Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Lise Türü	n	%
GSSL	190	71,5
Genel Lise	72	27,5
Toplam	262	100

Tablo 1'e göre araştırmaya, GSSL mezunu 190, Genel Lise mezunu 72 öğrenci katılmıştır. GSSL mezunu öğrencilerin oranı % 71,5, Genel Lise mezunu öğrencilerin oranı ise % 27,5'dir.

Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Cinsiyet	n	%
Kadın	174	66,4
Erkek	88	33,6
Toplam	262	100

Tablo 2'ye göre, araştırmaya katılan öğrencilerin 174'ü (%66,4) kadın, 88'i (%33,6) ise erkektir.

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 3. Müzik Öğretmeni Adaylarının Solo Sahne Performanslarında Özgüven Algıları İle Cinsiyetleri Arasındaki İlişki

Bireysel sahne performansının gerektirdiği yeterli bir özgüven duygusuna sahip misiniz?	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Evet	82	59,4	92	74,2
Hayır	56	40,6	32	25,8

($\chi^2=6,390$ df=1 p=0,011)

Tablo 3 incelendiğinde erkek öğrencilerin (f=92 , %74,2) kadın öğrencilere (f=82 , %59,4) göre, anlamlı ($\chi^2=6,390$ df=1 p=0,011) düzeyde sahne performanslarına yönelik güven duygusu yaşadıkları görülmektedir. Bu durum, erkek öğrencilerin daha fazla solo sahne performansı sergilemelerinden kaynaklanmış olabilir.

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 4. Müzik Öğretmeni Adaylarının Solo Sahne Performanslarında Özgüven Algıları İle Mezun Oldukları Lise Türü Arasındaki İlişki

Bireysel sahne performansının gerektirdiği yeterli bir özgüven duygusuna sahip misiniz?	Lise Türü			
	GSSL		Genel Lise	
	n	%	n	%
Hayır	100	72,5	38	27,5
Evet	90	72,6	34	27,4

($\chi^2=0,001$ df=1 p=0,983)

Tablo 4'e göre öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile bireysel sahne performansına ilişkin özgüven duyguları arasında anlamlı fark saptanmamıştır ($\chi^2=0,001$ df=1 p=0,983). Sahne performansı etkinliklerine daha erken yaşta başladığı düşünülen GSSL mezunu öğrencilerin, genel lise mezunu öğrencilerle bireysel sahne performansı özgüven algıları arasında anlamlı fark gözlenmemesi dikkat çekici bir bulgudur.

Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 5. Müzik Öğretmeni Adaylarının Solo Sahne Performanslarına İlişkin Özgüven Algıları İle Sahne Performansı Sergilemeye İstekli Olma Arasındaki İlişki

Bireysel sahne performansının gerektirdiği yeterli bir özgüven duygusuna sahip misiniz?	Konser etkinliklerinde ilgi duyduğunuz bir alanda bireysel sahne performansı sergileme konusunda istekli misiniz?			
	Hayır		Evet	
	n	%	n	%
Hayır	12	8,7	126	91,3
Evet	24	19,4	100	80,6

($\chi^2=6,261$ df=1 p=0,012)

Tablo 5 incelendiğinde, solo sahne performansı alanında da motivasyon, özgüven algısını destekleyen bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır ($\chi^2=6,261$ df=1 p=0,012). Beklendiği gibi özgüveni olan öğrenciler sahne performansı sunma konusunda istekli olduklarını ifade etmişlerdir. Bu durumda, motivasyonun ve özgüvenin iç içe ve birbirini destekleyen iki faktör olduğu düşünülmektedir.

Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 6. Müzik Öğretmeni Adaylarının Solo Sahne Performanslarında Özgüven Algıları İle Öğretmenlerin Performansa Teşvik Etmesi Arasındaki İlişki

Bireysel sahne performansının gerektirdiği yeterli bir özgüven duygusuna sahip misiniz?	İlgili olduğunuz alanın öğretim elemanı bireysel sahne performansında bulunmanızı önermekte midir?			
	Hayır		Evet	
	n	%	n	%
Hayır	84	60,9	54	39,1
Evet	61	49,2	63	50,8

($\chi^2=3,603$ df=1 p=0,058)

Tablo 6'dan elde edilen bulgulara göre öğretmenin solo sahne performansına teşvik etmesi ile öğrencilerin performansa yönelik özgüven duygusu arasında anlamlı bir fark bulunmadığı anlaşılmaktadır ($\chi^2=3,603$ df=1 p=0,058). Solo sahne performansına yönelik özgüven duygusunun gelişimi için öğretmen desteğinden çok öğrencinin kendi içsel motivasyonunun daha etkili olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 7. Müzik Öğretmeni Adaylarının Solo Sahne Performansına İlişkin Özgüven Algıları İle Yeterli Teknik Düzeye Sahip Olmaları Arasındaki İlişki

Bireysel sahne performansının gerektirdiği yeterli bir özgüven duygusuna sahip misiniz?	Alanınızda bireysel sahne performansı sergilemeye yönelik yeterli teknik düzeye sahip misiniz?			
	Hayır		Evet	
	n	%	n	%
Hayır	114	82,6	24	17,4
Evet	86	69,4	38	30,6

($\chi^2=6,351$ df=1 p=0,012)

Tablo 7'ye göre öğrencilerin solo sahne performanslarına yönelik özgüvenleri ile sahne performansına ilişkin yeterli teknik düzeye sahip olmaları arasında anlamlı bir ilişki ($\chi^2=6,351$ df=1 p=0,012) bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin solo sahne performansına ilişkin alanlarında yeterli teknik düzeye sahip olmaları ile performansa yönelik özgüven algıları arasında anlamlı bir fark olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen verilere göre solo sahne performansı, özgüven duygusunun oluşumu için çalgı performans alanında yeterli teknik düzeye sahip olma gerekliliğinin önkoşullardan biri olduğu düşünülmektedir.

Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 8. Müzik Öğretmeni Adaylarının Solo Sahne Performanslarında Özgüven Algıları İle Sahne Performansına İlişkin Hazırlık Konusunda Yeterli Bilgiye Sahip Olmaları Arasındaki İlişki

Bireysel sahne performansının gerektirdiği yeterli bir özgüven duygusuna sahip misiniz?	Bireysel Sahne Performansı hazırlığı konusunda yeterli bilgiye sahip misiniz?			
	Hayır		Evet	
	N	%	n	%
Hayır	88	63,8	50	36,2
Evet	48	38,7	76	61,3

($\chi^2=16,429$ df=1 p=0,000)

Tablo 8'e göre müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performanslarında özgüven algıları ile sahne performansına ilişkin hazırlık konusunda yeterli bilgiye sahip olmaları arasında anlamlı ($\chi^2=16,429$

df=1 p=0,000) ilişki bulunmuştur. Elde edilen sonuçlardan solo sahne performansına yönelik nasıl bir hazırlık süreci izlenmesi gerektiği konusunda bilgi sahibi olan müzik öğretmeni adaylarının, performansa yönelik özgüven algılarının olumlu yönde etkilendiğini düşündürmektedir.

Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Tablo 9. Müzik Öğretmeni Adaylarının Solo Sahne Performanslarında Özgüven Algıları İle Seçilen Repertuarın, Sevdikleri (Beğendikleri) Eserlerden Oluşması Arasında İlişki

Bireysel sahne performansının gerektirdiği yeterli bir özgüven duygusuna sahip misiniz?	Bireysel Sahne Performansına yönelik repertuar, sevdiğiniz (beğendiğiniz) eserlerden oluşmakta mıdır?			
	Hayır		Evet	
	n	%	n	%
Hayır	87	63	51	37
Evet	41	33,1	83	66,9

($\chi^2 = 23,292$ df=1 p=0,000)

Tablo 9 incelendiğinde, eserlerini severek çalışan öğrencilerin yüksek özgüven algısına sahip oldukları anlaşılmıştır. Bireysel sahne performansı hazırlığı konusunda anlamlı ($\chi^2 = 23,292$ df=1 p=0,000) ilişki gözlenmiştir. Öğrencilerin seslendirdikleri repertuarı kendi beğenilerine göre düzenlemeleri, solo sahne performansında kendilerini başarılı hissetmelerinde etkili olmuş olabilir.

Sonuç ve Öneriler

Bulgulardan elde edilen sonuçlar aşağıda sıralanmıştır;

- Erkek öğrencilerin solo performansına ilişkin özgüven algılarının, bayan öğrencilerden daha yüksek oranda olduğu sonucuna varılmıştır.
- Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre, genel lise veya güzel sanatlar lisesi mezunu olmaları solo performansına ilişkin özgüven algılarının arasında anlamlı farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Özgüven algıları yüksek olan öğrencilerin ilgi duydukları bireysel çalgı ile performans sergilemeye istekli oldukları anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin solo sahne performansına ilişkin özgüven algılarını geliştirmede öğretim elamanlarının yeterince etkili olmadığı sonucuna varılmıştır.

- Solo sahne performansı alanındaki yeterli teknik düzey ile özgüven algısı arasında anlamlı ilişki bulunmuştur.
- Müzik öğretmeni adaylarının bireysel sahne performans hazırlığı konusunda bilgi sahibi olmaları ile özgüven algıları arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.
- Müzik öğretmeni adaylarının solo sahne performansına ilişkin özgüven algıları ile eserlerini severek çalışmaları arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu sonuçlardan yola çıkarak aşağıda yer alan öneriler sunulmuştur:

- Öğretim elemanları öğrencilere daha çok sahne deneyimi yaşayabilecekleri ortamlar ve konser fırsatları yaratmalıdırlar.
- Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde solo sahne performansı deneyimine önem verilmeli ve öğrencilerin erken dönemlerden başlayarak sahneye alışmalarına olanak sağlanmalıdır.
- Öğrencileri solo sahne performansı konusunda motive edebilmek amacıyla çeşitli konser etkinliklerine izleyici olarak katılımları sağlanmalı ve performans alanında uzman kişilerle söyleşiler düzenlenmelidir.
- Performansa yönelik eser seçiminde öğrencilerin beğenileri de dikkate alınmalıdır.
- Performansa yönelik özgüvenin artırılması için, öğrencilerin teknik düzeyini geliştirici egzersiz ve etütlere ağırlık verilmelidir.
- Öğretim elemanları öğrencileri solo sahne performansı hazırlığı konusunda bilgilendirmelidir. Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri ile Müzik Eğitimi Lisans programlarına solo sahne performansına yönelik bir ders eklenmesi yararlı olacaktır.

Kaynaklar

Andreeva, T.(1985). *Piyano Eğitiminin Metodolojisi*. Sofya: Müzik Yayınevi.

Baltaş, A. (2002). Özgüven- Özsaygı. *Activeline*, 27, 24-26.

Baçoğlu S. T. (2007) *Sınav kaygısı ile özgüven arasındaki ilişkinin erinlik döneminde incelenmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü - İnsan Bilimleri ve Felsefe Anabilim Dalı, İstanbul.

Erden, M. ve Akman, Y. (2003). *Gelişim Öğrenme-Öğretme*. Ankara: Arkadaş Yayıncılık.

Humphreys, T. (2001). *Çocuk Eğitiminin Anahtarı: Özgüven*, Çeviren: Tanju Anapa, Üçüncü Basım, Epsilon Yayınları, İstanbul.

Koç, S., ve Gün, N. (2007). *Özsaygı: Öncelikler listende kaçınıcı sıradasın?* (3.baskı). İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık.

- Kulik, C.L., & Kulik, J. (1982). Effects of ability grouping on secondary school students: a metaanalysis of evaluation findings. *American Educational Research Journal*, 19(3), 414- 428.
- Nursoy, M. ve Şimşek M. (2001). "Toplam Kalite Yönetiminde Performans Değerlendirme", *Standart: Ekonomik ve Teknik Dergi*, Yıl 40, Sayı 473.
- Shavelson, R. J., Hubner, J. J., & Stanton, G. C. (1976). Self-concept: Validation of construct interpretations. *Review of Educational Research*, 46, 407-441.
- Stoyanov, A.(1971). *Piyanistin Sanatı*. Sofya: Bilim ve Sanat Yayınevi.
- Uçan, A. (1987). Müzik Eğitiminde Performans Testlerinin Yeri Önemi ve Kullanımı. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:3 (1), 287- 307.
- Uzun, M. (2003). *9-14 Yaş Grubu Çocukların Benlik Kavramı ve Saldırganlığı Pekiştirici Faktörlerin Belirlenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezii Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yavuzer, Y. H. (1986). *Ergenlik Çağında Gelişmeyi Etkileyen Güçler*, İkinci Basım, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Yörükoğlu, A. (1986). *Gençlik Çağı: Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunları*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara.